

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **B.B., s.r.o.**, so sídlom v B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou A., s.r.o., so sídlom v B., proti povinnej **E. Č.**, bytom B., **pre vymoženie 1 268,93 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 2 Er 1632/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2011 sp. zn. 17 CoE 376/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

P povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala dňa 8. júla 2011 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 1 268,93 Eur s príslušenstvom. Uviedla, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný STÁLÝM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM pri R., a.s. so sídlom v B., z 27. augusta 2010, sp. zn. B., ktorým bola žalovanej E. Č. uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni B.B., s.r.o. sumu 1 268,93 € s príslušenstvom. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Banská Bystrica o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 2. augusta 2011 č.k. 2 Er 1632/2011-9 zamietol žiadosť súdneho exekútora (J. G.) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola zmluva o úvere uzavretá dňa 24.03.2006 medzi právnym predchodcom oprávnenej, spoločnosťou P.P., a.s., so sídlom v B., na základe ktorej právny predchodca oprávnenej poskytol povinnej úver vo výške 1 659,70 € a povinná sa zaviazala poskytnuté finančné prostriedky splácať v 50-tich pravidelných mesačných splátkach vo výške 48,79 €. Túto zmluvu súd vyhodnotil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 zákona

č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Vychádzajúc z charakteru zmluvy skúmal rozhodcovskú doložku začlenenú v rámci podmienok štandardnej zmluvy, keď podľa obchodných podmienok v článku 9 – Prechodné a záverečné ustanovenia, bolo medzi účastníkmi zmluvy dohodnuté, že „akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo Zmluvy o úvere a Obchodných podmienok, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody klient (povinný) prijíma návrh právneho predchodcu oprávnenej (P. B., a.s.) na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich so Zmluvou o úvere a Obchodnými podmienkami, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik Zmluvy o úvere alebo obchodných podmienok, v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti R., a.s., podľa jeho vnútorných predpisov. Strany sporového konania sa rozhodnutiu R., podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. Miestom rozhodcovského konania je B.“. Z uvedeného znenia rozhodcovskej doložky súd zistil, že táto doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a ani nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. V záujme rešpektovania medzinárodnej zmluvy (článok 7 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky) a naplnenia cieľa Európskej únie vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch, vyhodnotil prvostupňový súd rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom. Konštatoval, že neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom, pričom výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oprávnenej uznesením z 29. novembra 2011 sp. zn. 17 CoE 376/2011 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. V dôvodoch rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia (mimo iného) uviedol, že zmluva o úvere, vrátane obchodných podmienok, obsahuje podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Za takúto neprijateľnú podmienku treba považovať dojednanie o tzv.

rozhodcovskej doložke. Rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán. V zmysle smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 neprijateľná zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje (článok 6, bod 1). V súvislosti s námietkou oprávnenej ohľadne správnosti prekladu uvedenej smernice odvolací súd podotkol, že bez ohľadu na výklad tohto predmetu, je nespochybniteľné, že účastníci zmluvy uzavreli rozhodcovskú doložku začlenenú do Všeobecných obchodných podmienok ako ich súčasť, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keď nebola individuálne dojednaná a nevyjadrovala informovaný súhlas povinnej s uzavretím rozhodcovskej doložky. Znemožňovala voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom a už túto skutočnosť je potrebné považovať za neprijateľnú podmienku v neprospech spotrebiteľa. Prvostupňový súd preto správne poukázal na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ustanovenie § 54 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka jednoznačne upravuje, že spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Uvedená rozhodcovská doložka preto spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená, navrhla ho zmeniť a poveriť súdneho exekútora vykonaním exekúcie tak, ako to žiada v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, alternatívne navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p., teda že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. d/, e/ a f/ O.s.p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolanie v zásade odôvodnila tým, že exekučný súd nebol oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské

konanie, ani zmluvu na základe ktorej bol vydaný. Vo veci je daná prekážka „res iudicata“. Považovala za neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konanie o jeho zrušení, hoci bol podľa zákona potrebný. Taktiež namietala, že postupom súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie jej v konečnom dôsledku bolo odopreté právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné však dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Dovolateľka namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O.s.p., t.j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne, či neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konanie v danej exekučnej veci, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 2 Er 1632/2011, na základe rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri R., a.s. z 27. augusta 2010 sp. zn. B., nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na to konanie nie je zaťažené dovolateľkou namietanou vadou v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

Ďalej je podľa názoru dovolateľky konanie súdov postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania, návrhu na začatie konania; ak konanie prebieha napriek nedostatku návrhu a nejde o prípad, kedy súd môže konať aj bez návrhu, je treba konanie zastaviť.

Ako možno vyvodiť z obsahu dovolania, uvedenou procesnou vadou zaťažili konanie súdy tým, že skúmali podmienky vydania rozhodcovského rozsudku, hoci povinná nevyvinula žiadnu aktivitu na takýto prieskum. Námietka tejto procesnej vady je však neopodstatnená.

Exekučný súd totiž v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená v dovolaní tiež namieta, že súdy jej v konaní odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade oprávnenej nerešpektovali niektoré z týchto práv. Vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené tvrdenie dovolateľky, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie jej v konečnom dôsledku bolo odopreté právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať za odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, keďže v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Pokiaľ dovolateľka svoje dovolanie odôvodnila ďalej tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy,

ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p. a nebola zistená existencia procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. decembra 2012

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková